

686

**ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСНА РАДА
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

РОЗГЛЯНУТО

Методичною радою Чернівецького
міського методичного центру
закладів освіти управління освіти
Чернівецької міської ради
Протокол № 5 від 04.06 2020 р.

Завідувач ММЦ

 Н.П. Герасим

СХВАЛЕНО

Науково - методичною радою
Інституту післядипломної
педагогічної освіти
Чернівецької області
Протокол № 2(686) 12.06 2020 р.

Голова Науково-методичної ради
ІППОЧО

 Г.І. Білянin


**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
НАРОДНОГО АНСАМБЛЮ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА
«НЕОГАЛАКТИКА»
(Початковий, основний, вищий рівні)**

Укладачі:

Галак Неоніла Іванівна,
балетмейстер НАХМ
«НЕОГАЛАКТИКА»,
Центру дитячої та юнацької
творчості управління освіти
Чернівецької міської ради,
керівник гуртка-методист,
Відмінник освіти України.

Галак Ольга Борисівна,
керівник НАХМ
«НЕОГАЛАКТИКА»,
Центру дитячої та юнацької
творчості управління освіти
Чернівецької міської ради,
керівник гуртка-методист.

Рецензенти:

Пупченко Микола Григорович,
Заслужений працівник культури
України, викладач - методист
хореографічних дисциплін
Чернівецького обласного фахового
коледжу мистецтв ім. С. Воробкевича,
Відмінник освіти України.

Горбачова Євдокія Антонівна,
Заслужений працівник культури
України, викладач-методист
хореографічних дисциплін
Чернівецького обласного фахового
коледжу мистецтв ім. С. Воробкевича,
Відмінник освіти України.

Любко Тетяна Григорівна, голова
циклової комісії Чернівецького
обласного фахового коледжу мистецтв
ім. С. Воробкевича, викладач фахових
хореографічних дисциплін.

**ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСНА РАДА
ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

РОЗГЛЯНУТО

Методичною радою Чернівецького
міського методичного центру
закладів освіти управління освіти
Чернівецької міської ради
Протокол № __ від _____ 2020 р.

Завідувач ММЦ

_____ Н.П. Герасим

СХВАЛЕНО

Науково - методичною радою
Інституту післядипломної
педагогічної освіти
Чернівецької області
Протокол № __ від _____ 2020 р.

Голова науково-методичної ради
ІППЧО

_____ Г.І. Білянін

**АВТОРСЬКА ПРОГРАМА
НАРОДНОГО АНСАМБЛЮ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА
«НЕОГАЛАКТИКА»**

Укладачі:

Галак Неоніла Іванівна,
балетмейстер НАХМ
«НЕОГАЛАКТИКА»,
ЦДЮТ управління освіти
Чернівецької міської ради,
керівник гуртка-методист,
Відмінник освіти України.

Галак Ольга Борисівна,
керівник НАХМ
«НЕОГАЛАКТИКА»,
ЦДЮТ управління освіти
Чернівецької міської ради,
керівник гуртка-методист.

Рецензенти:

Пупченко Микола Григорович,
Заслужений працівник культури
України, викладач - методист
хореографічних дисциплін
Чернівецького обласного фахового
коледжу мистецтв ім. С.Воробкевича,
Відмінник освіти України.

Горбачова Євдокія Антонівна,
Заслужений працівник культури
України, викладач-методист
хореографічних дисциплін
Чернівецького обласного фахового
коледжу мистецтв ім. С.Воробкевича,
Відмінник освіти України.

Любко Тетяна Григорівна, голова
циклової комісії Чернівецького
обласного фахового коледжу мистецтв
ім. С. Воробкевича, викладач фахових
хореографічних дисциплін

Пояснювальна записка

Програма розрахована для занять в ансамблі хореографічного мистецтва дітей віком від 5 до 18 років, які мають нахил до танцювальної діяльності та музичний слух.

Основною метою роботи ансамблю є залучення дітей до мистецтва, хореографії, розвиток їх художнього смаку, виховання поваги до культурно-національних, духовних історичних цінностей України та інших народів світу.

Завданням занять є формування у дітей танцювальних знань, вмінь і навичок на основі оволодіння і засвоєння програмного матеріалу. Використовуючи різноманітні і доступні рухи класичного, народного, сучасного танцю створюється танцювальний репертуар, який має на меті виховання особистості дитини, її гуманного ставлення до людей, формування у неї глибокого естетичного почуття.

Програмний матеріал дає можливість оволодівати сюжетно-тематичними творами і залучати високохудожню музику - класичну, народну, сучасну. У процесі роботи, репетицій діти привчаються до спільної творчості, у них розвивається художнє уявлення, асоціативна пам'ять, творчі здібності. Програма складена по рокам навчання. На кожен рік навчання передбачається необхідний мінімум вмінь, навичок, відомостей по хореографії. Програма розділена на окремі тематичні частини і складена таким чином, щоб не порушувати цілісність педагогічного процесу, враховуючи тренувальні цілі, задачі естетичного виховання і конкретні перспективи колективу.

У програмі посилюється пізнавальна діяльність за рахунок систематичного проведення бесід про хореографічне мистецтво, спільних переглядів відеофільмів про танець, відвідування концертів. Бесіди і перегляди повинні розкрити дітям красу і образність національних танців рідного краю, допомогти пізнати і полюбити культуру інших народів.

Передбачається посилити увагу до танцювального фольклору, де діти можуть почерпнути багато цікавого і в рухах, і в одязі, і в музичному оформленні танців.

Методика викладання в ансамблі у своїй основі ґрунтується на матеріалах професійно-хореографічних підручників, з урахуванням різних цілей навчання, специфіки гуртка народного танцю, де склад гуртківців різноманітний по здібностям і по віку. Цим обумовлена особлива увага до ефективності навчального процесу і вибору репертуару. Програма поєднує тренувальні вправи і танцювальні рухи класичного, народно-сценічного, історико-побутового, сучасного танцю, що сприяє розвитку танцювальності гуртківців.

Чи не найголовніше завдання керівника гуртка - прищепити своїм вихованцям любов до народної творчості, націлити їх на клопітку і обережне відшукування та опрацювання перлин народної хореографії. Так, педагогу-хореографу необхідно зосередити увагу на таких пріоритетних напрямках виховання:

- формування національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу через посередництво українського народного танцю;
- забезпечення духовної єдності гуртківців, виховання поваги до педагогів;
- формування високої виконавської культури дитини;
- прищеплення шанобливого ставлення до культури, звичаїв, традицій свого народу та усіх етносів, що населяють Україну;
- утвердження принципів загальнолюдської моралі: правди, справедливості, патріотизму, добра, працелюбності в танцювальному ансамблі і поза ним.

Необхідний хореографічний матеріал керівник підбирає, опираючись у своїх пошуках на уже відомі джерела танцювального мистецтва, опрацьовує і подає для постановочної роботи. У постановці танцю керівник звертає увагу на вивчення географічної місцевості, де побутує цей танець, звичаїв та обрядових дійств населення, регіональних особливостей одягу.

Навчально-виховна робота в колективі не обмежується лише питаннями тренування. Успіх приходить лише тоді, коли в колективі гармонійно

поєднується тренувальна і педагогічна робота, спеціальна і загально виховна.

РЕЦЕНЗІЯ
НА АВТОРСЬКУ ПРОГРАМУ НАРОДНОГО АНСАМБЛЮ
ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА «НЕОГАЛАКТИКА»

Центру дитячої та юнацької творчості управління освіти
Чернівецької міської ради

Програма складена керівником ансамблю Неонілою Іванівною Галак.

Програма передбачає залучення дітей до мистецтва танцю, розвиток художнього смаку, виховання поваги до культурно-національних, духовних і історичних цінностей України та інших народів світу.

Завданням занять є формування у дітей танцювальних знань, вмінь і навичок на основі оволодіння і засвоєння програмного матеріалу.

Програма розрахована на початковий, основний та вищий рівні навчання. На кожен рік передбачається необхідний мінімум вмінь, навичок, відомостей по хореографії. Програма розділена на окремі тематичні частини і складена таким чином, щоб не порушувати цілісність педагогічного процесу.

Програма відповідає методичним вимогам, сприяє вихованню особистості дитини, формуванню у неї глибокого естетичного почуття.

Вважаю доцільним впроваджувати програму ансамблю хореографічного мистецтва « НеОГАЛАКтика » у роботу даного та інших позашкільних закладів.

Рецензент:

Заслужений працівник культури

України, викладач-методист

Хореографічних дисциплін Чернівецького

Обласного училища мистецтв

Ім. С.Воробкевича

М.Г.Пупченко

РЕЦЕНЗІЯ
НА АВТОРСЬКУ ПРОГРАМУ НАРОДНОГО АНСАМБЛЮ
ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА «НЕОГАЛАКТИКА»

Центру дитячої та юнацької творчості управління освіти
Чернівецької міської ради

Програма складена керівником ансамблю «Неогалактика» Неонілою Галак. Програма поділена на початковий, основний та вищий рівні навчання.

Кожен рік навчання в ансамблі передбачає необхідний мінімум вмінь, навичок, відомостей з хореографії.

Програма розділена на окремі тематичні частини і складена таким чином, щоб не порушувати цілісність педагогічного процесу.

Враховані індивідуальні та вікові особливості учасників. Програма відповідає методичним вимогам, сприяє вихованню особистості дитини, формуванню у неї глибокого естетичного почуття.

Вважаю доцільними впроваджувати програму ансамблю народного танцю «Неогалактика» в роботу даного та інших позашкільних закладів.

Рецензент:

Заслужений працівник культури

України, викладач-методист

хореографічних дисциплін

Чернівецького обласного

Училища мистецтв

ім..С. Воробкевича

Є.А.Горбачова

Підпис Є.А.Горбачової підтверджую

Тематичний план

Початковий рівень

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		загальна	Теоретичні заняття	Практичні заняття
	Спеціальна танцювально-художня робота			
1.	Постановча робота	15	4	11
2.	Репетиційна робота	10	2	8
	Учбово-тренувальна робота			
1.	Азбука музичного руху	20	5	15
2.	Елементи класичного танцю	30	5	25
3.	Елементи народно-сценічного танцю	25	5	20
4.	Народні ігри з піснями та примовками	20	5	15
6.	Танцювальна імпровізація	15	5	10
	Виховна та пізнавальна робота			
	Організаційна робота	4		4
	Прослуховування музичного матеріалу	3		3
	Бесіди	2	2	
Всього:		144	33	111

Азбука музичного руху

Теорія. Музика і рух. Темп /швидко, повільно. Помірно/. Музичні розміри: 4/4, 2/4, 3/4. Контрастна музика: швидка-повільна, весела-сумна. Правила і логіка перебудов із одних малюнків в другі, логіка поворотів вправо і вліво. Співвідношення рухів і побудов з музикою. Такт і затакт.

Практика. Музично-просторові вправи: марш в темпі музики, крок на місці, навколо себе, вправо, вліво. Побудова на марші в коло, колону і в лінію. Танцювальні кроки (з носка на п'ятку) з фігурним крокуванням . Танцювальні кроки в образах, наприклад оленя, лисиці, кота, ведмедя, пташки і т.д. Диригентський жест, тактування на 2/4,3/4,4/4. Виділення сильної долі.

Елементи класичного танцю.

Найголовнішим для першого року навчання є пробудження та розвиток у дітей зацікавленості до занять хореографічним мистецтвом, перш за все свого народу та народів інших країн; через гру досягти правильної постави, рухливості ніг, рук і шиї, сприйняття музики, її ритму і темпу; оволодіння найпростішими рухами класичного та народного танців.

Теорія. Знання і навички. Специфіка танцювального кроку і бігу. Початок тренування суглобно-м'язового апарату дитини, вироблення осанки, опори, розвернутості ніг , еластичності і міцності суглобів. Позиції і положення ніг і рук.

Практика. Всі рухи виконуються на середині зали з положенням рук на талії. . Постановка корпусу (в довільно розвернутій першій позиції ніг). Позиції ніг - перша, друга, третя. Позиції рук - підготовче положення, перша друга, третя позиції . Підготовче і перше пор де бра.

Демі-пліє в першій, другій, третій позиціях. Батман-тандю з першої позиції в сторону (пізніше вперед і назад). Пассе-пар-терр з проведенням ноги вперед і назад через першу позицію. Батман-тандю-жете з першої позиції в сторону(пізніше вперед і назад). Демі-рон-де-жамб-пар-терр-ан-деор та ан-дедан (спочатку по точках). Положення ноги на кісточці (сюр-ле-ку-де-п'є). Релеве на півпальці в першій,

другій і третій позиціях. Батман-релеве-лян на 60°(навчальна форма)
Аллегро: па соте і па шассе.

Елементи народно-сценічного танцю.

Теорія. Сюжети і теми деяких танців. Особливості народних рухів.
Характерні положення рук, малюнки танців.

Практика. Простий танцювальний крок, кроки на півпальцях, п'ятах, перемінний потрійний крок. Танцювальні елементи: галоп, підскоки, полька (по колу і по діагоналі).

Притупи одинарні, подвійні, потрійні. Елементи українського танцю: підготовча форма вихилясника, підготовча форма тинка.

Елементи гуцульського танцю: приставний крок вправо і вліво на 4 такти , на 2 такти. Перетупи на місці. Чесанка. Кривий крок. Дрібушечки. присядка - м'яч (для хлопчиків), сверло (для хлопчиків).

Теорія. Народні ігри з піснями та примовками. Пояснення умов гри. Історія виникнення.

Практика. Ігри для розвитку уваги та рухливості: "Ведмідь та діти", "Король", "Кіт і миша", "Десять тут була подоляночка". Імпровізація

Теорія. Настроїти дітей на імпровізацію рухів і етюдів.
Практика. Імпровізація рухів звірів, імпровізація на теми "Пори року».

Постановочна робота. Вивчення етюдів та танців: «Козачок», «Гуцулка», «Кололмийка», «Полька».

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ дітей початкового рівня навчання

Вихованці мають знати:

- позиції ніг і рук класичного танцю;
- вміти правильно виконати підготовче і перше пор-де-бра;
- правила постановки ніг;
- вихилясник без підскоку, тинок;

- елементи гуцульського танцю: перетупи на місці, чесанка, кривий крок, дрібушечки, присядка.

Вихованці мають вміти:

- правильно пройти в такт музиці, зберігаючи гарну осанку;
- тактувати руками розміри 2/4, 4/4, 3/4, при вступі вчасно розпочати рух і закінчувати його з кінцем музичного речення;
- відчувати характер маршу і вміти передати його в кроці.

Вихованці мають набути досвід:

- виконання найпростіших етюдів народного танцю: «Козачок», «Гуцулка», «Полька».

Тематичний план
Основний рівень
I рік навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		загальна	Теоретичні заняття	Практичні заняття
	Спеціальна танцювально-художня робота			
1.	Постановочна робота	20	-	20
2.	Репетиційна робота	20	-	20
	Учбово-навчальна робота			
1.	Азбука музичного руху	20	5	15
2.	Елементи класичного танцю	20	5	15
3.	Елементи народно сценічного танцю	40	10	30
4.	Народні ігри з піснями та примовками	12	4	8
5.	Танцювальна імпровізація	12	4	8
Всього:		144	28	116

Азбука музичного руху

Теорія. Включається весь матеріал, вказаний в програмі для початкового рівня навчання. Додатково: особливості музики - марші (українські, козацькі), вальси швидкі і повільні.

Практика. Вивчається і виконується весь матеріал, вказаний для групи початкового рівня навчання, потім новий. Акцентування на сильну долю такту в кроках і диригентському жесті. Музична структура рухів. Вступні акорди. Заклучні акорди. Прослуховування народних мелодій у виконанні оркестрів народних інструментів. Оформлення заняття класичною, сучасною і народною музикою з яскраво вираженим ритмічним малюнком. Марші, польки, вальси в помірному і повільному темпі.

Елементи класичного танцю

Теорія. Повторюються в більш швидкому темпі вправи, які вивчались в підготовчій групі. Підготовчий рух руки (препарасьон).

Уява про зміст і сюжет балету П.І. Чайковського "Лебедине озеро".

Практика. Вправи виконуються обличчям до станка. Постановка корпусу. Позиції ніг- I, II, III.

Демі і гранд пліє в I, II, III.

позиціях. Батман-тандю з I, V позицій в сторону, вперед, пізніше назад. Батман-тандю-жете. Розмір 2/4, характер чіткий. Рон-де-жамб-пар-тер по точкам (розмір 3/4 - один такт на рух, один такт на фіксацію положення). Батман фраппе. Батман релеве лян вбік з I позиції. Підготовча форма батман-ретіре. Перегинання корпусу (розмір $\frac{3}{4}$).

Вправи для рук: підготовче, перше, третє і друге пор-де-бра.

Точки зали.

Стрибки лицем до станка: па соте по I, II позиціях ніг,

шанжман-де-п'є в довільній 5 позиції ніг, па ешшапе з паузою в II і IV позиції ніг.

Пози класичного танцю вивчаються на середині залу. Пози круазе , поза еффасе.

Елементи народно-сценічного танцю

Теорія. Вправи біля станка і на середині - підготовка до більш чіткого виконання рухів (каблучні рухи, присядка для хлопчиків). Джерела народних тем, сюжетів, рухів. Показ малюнків національних костюмів.

Практика. Станок. Підготовчі рухи рук. Напівприсідання і повні

присідання по I, II, IV позиціях . Переступання на півпальці - в різних ритмічних співвідношеннях.

Ковзання ногою по підлозі - витягування ноги на носок з переводом стопи на ребро каблука.

Ковзання по нозі (підготовка до вірьовочки). Маленькі кидки від щиколотки з натягнутою стопою у відкритому положенні.

Підготовка до каблучних рухів. Вправи на середині.

Елементи українського танцю: вивчення зальотного кроку, угинання, вихилясник, тинок, підготовча форма бігунця, підготовка до голубців (вивчається біля станка), вірьовочка, присядка (для хлопчиків), бокова присядка (для хлопчиків), притупи.

Елементи гуцульського танцю: дрібушечки, переступання нахрест, низька і висока гуцулка, трясухи, погойдування, присядки (для хлопчиків), сверло (для хлопчиків).

Елементи польського танцю: галоп, зіскоки на дві ноги, крок пласкої польки вперед. Положення рук, голови та ніг. Утримання в парах.

Народні ігри з піснями і примовками

Теорія. Пояснення умов гри. Історія виникнення.

Практика. Ігри для розвитку уваги та рухливості. Веснянки "Мак", "А ми поле оремо", "Грушка".

Імпровізація

Теорія. Настроїти дітей на імпровізацію рухів і етюдів.

Практика. Імпровізація на теми "Пори року". Імпровізація на теми казок: "Заєць і вовк", «Білосніжка і сім гномів»

Постановочна робота: розучування етюдів та танців «Подольночка», «Козачок», «Чумак», «Полька до боку».

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

дітей першого року навчання основного рівня навчання

Вихованці мають знати:

- позиції та положення ніг і рук у класичному та народно-сценічному

- тренажі;
- термінологію вправ біля станка та назви елементів українського танцю.

Вихованці мають вміти:

- правильно і грамотно виконувати вправи біля станка та на середині зали;
- виконати вивчені танці.

Вихованці мають набути досвід:

- правильної постави танцюриста, розвернутості ніг, положення рук.

Тематичний план

Основний рівень

II рік навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		загальна	Теоретичні заняття	Практичні заняття
	Постановочна робота	20	-	20
	Репетиційна робота	20	-	20
	Учбово-навчальна робота			

1.	Вправи на вироблення відчуття ритму, розвитку музичності.	20	5	15
2.	Вивчення вправ класичного екзерсису	20	5	15
3.	Елементи народно сценічного танцю	40	10	30
4.	Елементи історико-побутового танцю	12	4	8
5.	Танцювальна імпровізація	12	4	8
Всього:		144	28	116

Вправи на вироблення відчуття ритму, розвитку музичності

Практика Акцентування на сильну долю такту. Музична структура рухів. Вступні акорди. Заклучні акорди. Марші, польки, вальси в помірному і повільному темпі. Поняття «фраза», «період» в музиці.

Вивчення вправ класичного екзерсису

Теорія Повторюються в більш швидкому темпі вправи, які вивчались в підготовчій групі. Підготовчий рух руки (препарасьон). Координація ніг, рук і голови в русі - тан релеве пар тер. Різні етапи стрибка (тан-леве-соте).

Практика Вправи виконуються тримаючись однією рукою за станок. Позиції ніг- I, II, IV, V.

Демі і гранд пліє в I, II, IV, V позиціях. Музичний розмір 3/4. Батман-тандю з 5-ї позиції в сторону, вперед, назад. Музичний розміри 2/4. Батман-тандю-жете у всіх напрямках. Рон-де-жамб-пар-тер. Розмір 3/4 - один такт на рух, один такт на фіксацію положення. Батман фондю. Батман фраппе носком у підлогу у всіх напрямках. Батман ретіре пассе в різних напрямках (на 4 і 2 такти вальсу). Гранд батман жете. Батман девелопе у всіх напрямках на 8 тактів вальсу. Па-де-буре андеор в межах 4 тактів вальсу.

Стрибки лицем до станка: па соте, шанжман-де-п'є, па ешапе, па глісад.

Виконання рухів по діагоналі .

Елементи народно-сценічного танцю

Теорія. Вправи біля станка і на середині - підготовка до більш чіткого виконання рухів (каблучні рухи, присядка для хлопчиків). Джерела народних тем, сюжетів, рухів. Показ малюнків національних костюмів.

Практика. Станок. Підготовчі рухи рук. Напівприсідання і повні присідання по розвернутих і прямих I, II, V позиціях. Витягування працюючої ноги ковзким рухом по підлозі, переведення стопи з носка на ребро каблука, маленькі кидки ногою на 45° у всіх напрямках, прихвати з витягнутою ступнею та скороченим підйомом, флік-фляк, підготовка до вірьовочки.

Вправи на середині.

Вивчення елементів українського народного танцю

Український уклін для хлопців і дівчат. Бігунець, крок зальотний, доріжка вбік і в повороті, різновиди вихилясників, переступання. Для хлопців: присядка-м'яч, підсічка, жабка, присядка на каблуки.

Вивчення елементів російського народного танцю

Дрібушка, подвійний удар, потрійний притуп. Різновиди вірьовочок.

Історико-побутовий танець.

Теорія. Особливості танців XIX ст.. Полонез. Музика, стиль, манера, костюми, зачіски.

Практичні заняття. Композиції з пройдених елементів історико-побутових танців. Положення рук, корпусу і голови. Додатково: па-балансе, па-де-баск, па-шассе, па-польки.

Імпровізація

Теорія. Налаштувати дітей на імпровізацію рухів і етюдів.

Практика. Імпровізація на теми "Пори року", « Шторм », « Листопад», « Заметіль ».

Постановочна робота та збереження репертуару

До репертуару додаємо українські танці – «Метелиця», «Роман», «Українські забави», «Розпрягайте, хлопці, коней». Російський хоровод. Польський – «Ура-полка».

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ **дітей другого року навчання основного рівня навчання**

Вихованці мають знати:

- позиції ніг та рук;
- утримання в парах. Мати навик благородного ввічливого звертання до партнера;
- основні рухи українського, російського та польського народних танців.

Вихованці повинні вміти:

- музично і точно виконувати вправи класичного та народного тренажу;
- володіти технікою виконання українських рухів;
- виконувати ускладнені рухи та оберти.

Вихованці мають набути досвід:

- бережного ставлення до українських традицій;
- виконання поставлених етюдів та танців.

Тематичний план

Основний рівень

III рік навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		загальна	Теоретичні заняття	Практич ні заняття
	Спеціальна танцювально-художня робота			
1.	Постановочна робота	25	5	20
2.	Репетиційна робота	25	5	20
	Учбово-навчальна робота			

1.	Азбука музичного руху	30	5	25
2.	Елементи класичного танцю	30	5	25
3.	Елементи народно-сценічного танцю	60	10	30
4.	Народні ігри з піснями та примовками	12	4	8
5.	Елементи історико-побутового танцю	12	4	8
6.	Танцювальна імпровізація	12	4	8
	Виховна та пізнавальна робота			
1.	Організаційна робота	3		3
2.	Прослуховування музичного матеріалу	2		2
3.	Бесіди	3		3
4.	Відвідування концертів	2		2
Всього:		216	42	174

Азбука музичного руху

Теорія. Динамічні відтінки в музиці. Форте, піано. Посилення, послаблення. Співвідношення синкопованих і несинкопованих ритмів. Ритмічні малюнки в русі (співвідношення четвертних і восьмих).

Практика. Вправи на розвиток музичності (виконуються на уроках класики, народного та історико-побутового танцю); прослуховування музики композиторів-класиків (І.С.Бах, Л.Бетховен, П.І. Чайковський).

Елементи класичного танцю

Теорія. Основні правила рухів біля станка. Поняття про повороти ан-де-ор і ан-де-дан. Закони і естетика переходів і рівноваги в позах класичного танцю. Рухи-зв'язки (па-де-бурре). Закономірності координації рухів рук і голови в пор-де-бра.

Практичні заняття. Вправи виконуються тримаючись однією рукою за станок.

Демі і гранд пліє по I, II, V позиціях.

Батман-тандю з V-ої позиції;

Батман-тандю-жете по V позиції.

Рон-де-жам-пар-тер - ан-де-ор і ан-де-дан;

Батман-фраппе у всіх напрямках;

Батман-фондю у всіх напрямках;

Батман-релеве-лян на 90° у всіх напрямках;

Гранд-батман-жете у всіх напрямках;

Батман девелопе;

Па-де-буре зі зміною ніг (обличчям до станка).

Вправи на середині в тій же послідовності, що й біля опори..

Пози класичного танцю.

Стрибки: па соте в V позиції, па ешапе, шанжман-де-п'є, па асамбле.

Елементи народно-сценічного танцю

Теорія. Основні технічні навички. Відкриті і закриті, вільні позиції ніг.

Рухи українського, молдавського, буковинського танцю. Характер танців.

Зв'язок танців з історією народу.

Практика. Станок.

Батман-тандю - з поворотом ноги в закрите положення.

Демі і гранд-пліє, ковзання стопою по підлозі, маленькі кидки, закрутки, підготовка до вірьовочки, колові рухи носком каблучні батмани, зигзаги, флік-фляк, великі кидки, опускання на коліно.

Присядки-розніжки та розтяжки вбік, присядки з виносом ноги вбік для хлопців.

Український танець

Кроки: простий танцювальний, зальотний, бігунець, "колисання", перемінний, голубець одинарний і подвійний з приступом, голубець в повороті, "тинок", переступання, припадання в усіх напрямках та в повороті, присядки та високий тинок для хлопців, бокова присядка.

Оберти по діагоналі (па шене, веретено, російський біг, голубці в повороті) .

Підсічка, бочечка, крокодил, кільце, повзунець для хлопців.

Буковинський танець

Кроки: простий, з каблука, "човгунець", перемінний, боковий з приставкою, півповорот з кроку по VI позиції, "плетінка", бокова, парні повороти, присядка-м'яч.

Молдавський танець

Кроки "Хори" з похитуванням та підйомом ніг вперед та назад, випади, основні рухи "Молдовеняски" - переступання з зіскоком на каблук з одинарним та подвійним поворотом, кроки з синкопою, основні рухи парами в танці "Жок".

Історико-побутовий танець

Теорія. Танці ХУІІІ-ХІХ ст. Стиль і манери. Рухи, костюми.

Практика. Па-шассе, па-польки в парі, па-вальсу - соло; композиції з пройдених елементів.

Постановочна робота

Танець «Микита», «Поліські перескоки», «На пташиному подвір'ї», «Голубка», «Буковинські перетупи», Молдавський танець «Молдавеняска», Єврейський танець, Сербський танець «Нішава»

Народні ігри з піснями та примовками

Теорія. Настроїти дітей на імпровізацію рухів і етюдів.

Практика. імпровізація в стилі старовинного танцю; імпровізація в стилі сучасного танцю.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ **дітей третього року навчання основного рівня навчання**

Вихованці мають знати:

- правила основних рухів класичного танцю;
- вміти правильно виконувати рухи на мелодію з затактом;
- мати поняття про динамічні відтінки музики.

Вихованці повинні вміти:

- правильно і чітко виконувати вивчені вправи біля опори та на середині зали;
- виконати український танець на наступних рухах: бігунець, вірьовочка,

доріжка, тинок, переступання, голубець, присядка;

- виконувати оберти і трюкові вправи.

Вихованці мають набути досвід:

- артистичного виконання етюдів та танців;
- відтворення характеру танців народів світу.

Тематичний план

Основний рівень

IV рік навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		загальна	Теоретичні заняття	Практичн і заняття
	Спеціальна танцювально-художня робота			
1.	Постановочна робота	25	5	20
2.	Репетиційна робота	25	5	20
	Учбово-навчальна робота			
1.	Азбука музичного руху	30	5	25
2.	Елементи класичного танцю	30	5	25
3.	Елементи народно-сценічного танцю	60	10	30
4.	Народні танці з піснями та примовками	12	4	8
5.	Елементи історико-побутового танцю	12	4	8
6.	Танцювальна імпровізація	12	4	8
	Виховна та пізнавальна робота			
1.	Організаційна робота	3		3
2.	Прослуховування музичного матеріалу	2		2
3.	Бесіди	3		3
4.	Відвідування концертів	2		2
Всього:		216	42	174

Азбука музичного руху

Теорія. Динамічні відтінки в музиці. Форте, піано. Посилення, послаблення. Співвідношення синкопованих і несинкопованих ритмів. Ритмічні малюнки в русі (співвідношення четвертних і восьмих).

Практика. Вправи на розвиток музичності (виконуються на уроках класики, народного та історико-побутового танцю); прослуховування музики композиторів-класиків, музики різних народів світу.

Елементи класичного танцю

Теорія. Основні правила рухів біля станка. Закони і естетика переходів і рівноваги в позах класичного танцю. Рухи-зв'язки. Закономірності координації рухів рук і голови в пор-де-бра.

Практичні заняття.

Демі і гранд пліє по I, II, IV, V позиціях.

Батман-тандю сімпл і дубль з V-ої позиції;

Батман-тандю-жете і жете-піке по V позиції.

Рон-де-жам-партер - андеор і андедан і гранд рон-де-жам-партер;

Батман-фраппе на повітря у всіх напрямках;

Батман-фондю у всіх напрямках;

Батман ретіре-пасе, рон-де-жам анлер;

Батман-релеве-лян на 90° у всіх напрямках;

Пті батман;

Гранд-батман-жете у всіх напрямках;

Батман девелопе;

Па-де-буре андеор і андедан.

Вправи на середині в тій же послідовності, що й біля опори..

Пор-де-бра: I, II, II. Пози класичного танцю.

Піруєти по II, IV, V позиціях.

Стрибки: па соте у всіх позиціях, па ешапе, шанжман-де-п'є, па асамблеє, па глісад.

Народно-сценічний танець

Теорія. Вправи виконуються, тримаючись однією рукою за опору з

додаванням рухів для засвоєння положень рук, ніг, голови і тулуба, характерних для того чи іншого народного танцю.

Практика. Станок.

Демі і гранд-пліє з розкриванням і закриванням руки , Батман-тандю - з поворотом ноги в закриті положення, ковзання стопою по підлозі, маленькі кидки на 45°, закрутки, підготовка до вірьовочки з підніманням на півпальці, колові рухи носком каблучні батмани, гойдалки, зигзаги, флік-фляк, циганські переступання, великі кидки з вибиванням та падінням на робочу ногу.

Вправи по діагоналі: па шене, веретено, російський біг, тур-де-форс, висока гуцулка в повороті, голубці в повороті, тинок в повороті.

Присядки-розніжки та розтяжки вбік, присядки з виносом ноги вбік для хлопців, кабріолі, перекидні вправи.

Український танець.

Ознайомлення з лексикою Полтавщини, Наддніпрянщини, Закарпаття.

Крок польки, крок з підскоком, вірьовочка вперед, голубці підряд, закарпатське ешапе, вибиванці, бігунець з квіточкою, подвійний підскок, буковинські перетупи.

Угорський танець.

Характер танцю. Положення рук, ніг, положення в парі. Ключі, удари п'ятами, девелопе, хлопавки (для хлопців).

Циганський танець

Циганські переступання, фляки, рухи з спідницею для дівчат, хлопавки і стрибки для хлопців.

Історико-побутовий танець

Теорія. Танці ХУІІІ-ХІХ ст. Стиль і манери. Рухи, костюми.

Практика. Па-марше, па-польки в парі, па-вальсу - соло; композиції з пройдених елементів. Полонез.

Вигуки в народному танці

Вигуки до танцю «Голубка»: «Ми ласкаво просим вас приїжджайте всі до нас, потанцюєм, поспіває, на голубок поморгаеть». Вигуки до гуцульських танців: «Гоп», «Ійя», «Тррррр».

Постановочна робота

Хореографічна композиція танців західної України «Свято на полонині», Закарпатський танець «Раківчанка», Полтавський танець «Полтавські візерунки», Угорський танець «Чардаш», «Циганський танець», Гопаків комбінація рухів.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ дітей четвертого року навчання основного рівня навчання

Вихованці мають знати:

- послідовність та правильність виконання вправ біля опори та на середині зали;
- виконати ускладнені рухи в межах 8-16 тактів;
- основні рухи закарпатського, полтавського, угорського та циганського танцю.

Вихованці повинні вміти:

- відзначити позою, ключем або притупом кінець музичної фрази;
- правильно і чітко виконувати вивчені вправи біля опори та на середині зали;
- виконати оберти по діагоналі, трюкові вправи;
- у відповідній манері виконувати рухи народних танців.

Вихованці мають набути досвід:

- розуміння характеру танцю;
- точного та артистичного виконання вивчених танців;
- відтворення характеру танців різних регіонів України та народів світу.

Тематичний план

Вищий рівень

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		загальна	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1.	Організаційне заняття. Правила поведінки у закладі	2	2	
2.	Вправи класичного екзерсису	40		40
3.	Вправи народно – сценічного тренажу	40		40
4.	Вивчення елементів українських народних танців	14		14
5.	Вивчення елементів грузинського народного танцю	12		12
6.	Вивчення елементів угорського народного танцю	14		14
7.	Вивчення елементів італійського народного танцю	8		8
	Вивчення технічно ускладнених рухів	12		12
8.	Постановочна робота. Вивчення етюдів та танців. Збереження танців	60		60
9.	Відомості з народознавства	4	4	
10	Відкриті заняття для батьків та гостей Центру. Участь у концертах.	10		
Всього:		216	6	210

Продовжується вивчення нових рухів біля опори та на середині залу. Більшість вправ необхідно виконувати на півпальцях, активно включати в роботу руки. Звертається велика увага на ансамблевість і культуру виконання рухів, комбінацій, етюдів і танців. Заняття проводяться три рази на тиждень, при можливості можна додати одне заняття для постановочної та індивідуальної роботи.

Організаційне заняття. Гігієна та техніка безпеки занять хореографією. Щоденна гігієна. Одяг та взуття для занять хореографією. Чистота - запорука здоров'я. Концентрація уваги на заняттях.

Вправи екзерсису класичного танцю

Учні опанували основними вправами класичного танцю. Вивчаючи нові рухи, можна їх комбінувати з вже засвоєними. Вправи біля опори виконуються в затактній формі або прискорюється темп виконання.

Екзерсис біля опори:

Демі і гранд пліє по I, II, IV, V позиціях.

Батман-тандю сімпл і дубль з V-ої позиції;

Батман-тандю-жете і жете-піке по V позиції.

Рон-де-жам-партер - андеор і андедан і гранд рон-де-жам-партер;

Батман-фраппе на повітря у всіх напрямках;

Батман-фондю у всіх напрямках;

Батман ретіре-пасе, рон-де-жам анлер;

Батман-релеве-лян на 90° у всіх напрямках;

Пті батман;

Гранд-батман-жете у всіх напрямках з підйомом на півпальці;

Батман девелопе на півпальцях;

Па-де-буре андеор і андедан.

Вправи на середині в тій же послідовності, що й біля опори. Маленьке адажіо.

Пор-де-бра: I, II, II. Пози класичного танцю.

Піруети по II, IV, V позиціях.

Стрибки (затактні форми): па соте у всіх позиціях, па ешапе, сісон семплъ, шанжман-де-п'є, па асамблеє і дубль асамбле, па глісад.

Вправи народно-сценічного тренажу

Вправи біля опори:

- напівприсідання та повні присідання за розвернутими і паралельними позиціями з роботою рук;
- вправи на розвиток рухливості стопи, ковзання по підлозі та переведення з носка на каблук з додаванням танцювальних рухів (гойдалок, ударів, переступань, плескань, обертів) у характері музики;
- вправи на вистукування та каблучні вправи з роботою робочої руки; маленькі кидки ногою на 45° у всіх напрямках та наскрізні кидки вперед-назад у різних ритмах;
- колообертальні рухи на прямих ногах та на присяді носком або каблуком по підлозі);
- м'які розвороти ноги на 45° без піднімання та з підніманням на півпальці опорної ноги; підготовки до "вірьовочок" на півпальцях;
- вправи з ненапруженою стопою — флік – фляк у всіх напрямках з переступанням у V позиції ;
- розвертання ноги на 90° на півпальцях опорної з одинарним ударом каблука під час відкривання робочої ноги;
- великі кидки з опусканням на коліно та з падінням на робочу ногу з вибиванням робочої ноги опорною в позах назад і вперед з нахилянням тулуба.

- Вивчення елементів українських народних танців :

Вальсовий крок у парі та погойдування у буковинському танці "Падеспанець";

- Доріжка плетена ;
- Малі та середні тинки.
- "Вірьовочка" в сполученні з одинарним притупом ;
- Голубці одинарні та подвійні з потрійним притупом ;

- Тинки малі та середні (для хлопців з рукою за голову);
- Різновиди плескачів - доріжка плетена;
- голубці одинарні;
- плескачі для хлопців і дівчат;
- присядки-закладки.

- Підскоки в повороті з бігом та ударом ноги в кінці четвертого такту об підлогу;

Присядки-закладки.

- Вивчення елементів молдавського народного танцю :

- Поклони для дівчат і хлопців.
- Положення рук і ніг у молдавських народних танцях, утримання в парних та масових танцях.

- Плавний боковий крок "Хори";
- Доріжка.
- Крок з виносом ноги вперед, зігнутої в коліні.

- Похитування ;
- Основний крок "Молдовеняски";
- Крок-біг.
- Боковий біг з підбивкою.
- Зіскок з каблука на всю стопу з наступним боковим кроком.
- Стрибки з підігнутими ногами.
- Крок з підскоком у повороті в парі.
- Крок з зіскоком з каблука на всю стопу назустріч один одному.
- Зіскок у II вільну позицію з наступним перескоком на одну ногу і згинанням другої під коліном опорної.
- Основні рухи танцю "Бетута": крок з каблука на всю стопу, боковий приставний крок, перескоки з ударом всією стопою або каблуком, потрійні перескоки , припадання в повороті; перескоки з подвійним ударом всією стопою .

Вивчення елементів італійського народного танцю

Позиції та положення рук і ніг.

- Вміння поводитись з тамбурином, удари пальцями, удари долонею, дрібне потрясання тамбурина рухом зап'ястка руки.
- Ковзні перескоки з висуванням ніг вперед (ножиці).
- Підскоки зі схрещеною ногою та легкий біг з нахилом тулуба.
- Крок з рухом вперед або назад.
- Стрибок на одній нозі з закладкою носком за ногу, каблуком вбік.
- Стрибки на одній нозі підряд, (інша витягнута назад) прямо та в повороті.
- Зіскоки в II позицію у сполученні з поворотом на одній нозі, інша - в положенні вперед.

Вивчення технічно ускладнених рухів

- Підготовка до турів - стрибки на місці без повороту та з поворотом на 360° (з паузою після кожного оберту).

Для дівчат:

- веретенце;
- млинці;
- український обертас;
- російський біг у повороті по діагоналі та по колу.

Для хлопців:

- присядка-жабка з рухом вперед або назад;
- повзунець;
- млинок з обертанням до себе, або від себе, відштовхуючись руками від підлоги;
- щупак
- кільце;
- млин;
- повзунець.

Постановочна робота. Вивчення етюдів і танців. Збереження репертуару

Здійснення постановок буковинського танцю "Падеспанець", подільського танцю "Віз", поліської кадрили "Шалантух", подільського танцю «Подільський дівочий», молдавських танців "Хора", "Молдовеняска", "Бетуца", "Жок", італійського танцю "Тарантела", єврейського танцю, угорського танцю, російського танцю, грузинського танцю.

Відомості з народознавства

Річний цикл свят слов'янських народів. Зустріч Весни та Пасхальні свята.

Відкриті заняття для батьків та гостей Центру. Участь у концертах

Участь гуртківців вищого рівня навчання у звітному концерті студії та ансамблю обов'язкова. Необхідно розподілити танці репертуару так, щоб виступили на сцені всі учасники колективу.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ вихованців вищого рівня навчання

Учні повинні знати :

- методику виконання вправ біля опори;
- термінологію класичного та народно-сценічного тренажу;
- правила виконання нахилів та розтягувань, ускладнених технічно рухів;
- характерні особливості та манеру виконання українського, угорського, молдавського, італійського, грузинського танців.

Учні повинні вміти:

- чітко і грамотно виконувати вправи біля опори та на середині залу;
- демонструвати вивчені технічно ускладнені рухи;
- з відповідною манерою виконувати вивчені етюди та танці, зберігаючи інтервал і малюнок;

Вихованці мають набути досвід:

- виконання рухів і фігур танців в ансамблі.
- Відтворення характеру танців різних регіонів України та народів світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базарова Н. "Классический танец. Методика обучения в 4 и 5 классах".
Ленінград. Искусство. 1973 г.
2. Базарова Н. Мей В. Азбука класичного танцю. 1964.
3. Березова Г. "Класичний танець у дитячих хореографічних колективах".
Київ. Музична Україна. 1990
4. Березова Г. "Хореографічна робота з дошкільнятами", частина І.
Київ. Музична Україна. 1982.
5. Березова Г. "Хореографічна робота з дошкільнятами" частина 2. Київ.
Музична Україна. 1983.
6. Бондаренко Л. "Ритміка і танець у 1-3 класах загальноосвітньої школи".
Київ. Музична Україна. 1972.
7. Бондаренко Л. "Методика хореографической работы в школах и
внешкольных заведениях». Киев. Музична Україна. 1985.
8. Боримська Г. "Самоцвіти українського танцю"., 1996 р.
9. Верховинець В.М. "Весняночка". Київ, 1989.
10. Верховинець В.М. " "Теорія українського народного танцю". Київ.
Музична Україна. 1990.
11. Виховання української еліти в системі національної освіти України:
матеріали науково-практичної конференції (19-20 червня 1997) / Під ред. В.
Вовка, І.Б. Ковальчука. – Львів: За вільну Україну, 1997. – 146 с.
12. Вишневецький О. Сучасне українське виховання. – Львів, 1996.
13. Верховинець В.М. " "Теорія українського народного танцю". Київ.
Музична Україна. 1990.
14. Ельяш Н. "Образы танца". Москва. Знание. 1970.

15. Захаров В. "Сочинение танца. Страницы педагогического опыта". Москва. Искусство. 1989.
16. Зайцев Е. "Основи народно-сценічного танцю" частина 1. Київ. Мистецтво. 1975.
17. Зайцев Е. "Основи народно-сценічного танцю" частина 2. Київ. Мистецтво. 1976.
18. Корольова Е. "Молдавський народний танець". Київ. 1984.
19. Пасютинская В. "Волшебный мир танца". Москва. Просвещение. 1985.